

Finansklagenemnda Skade

(Gebyr for uforsikret kjøretøy)

Avgjørelse FinKN 2022-549

23.6.2022

Trafikkforsikringsforeningen (Gebyr)

Gebyr for uforsikret motorvogn

Grunnlag for gebyrileggelse – ikke i bruk – disp. – manglende kjennskap til vedtaksdato.

Klager ble oppført som eier av kjøretøyet 17.3.22. Kjøretøyet var uforsikret frem til det ble forsikret den 22.3.22, og klager ble ilagt gebyr for den uforsikrede perioden. Klager avviste at gebyret kunne ilegges og anførte at det ikke var i bruk i perioden, samt at han ikke var klar over at han var blitt oppført som ny eier av kjøretøyet den 17.3.22. Trafikkforsikringsforeningen opprettholdt gebyrileggelsen og viste til at klager var klar over at han ville bli oppført som eier av kjøretøyet når han gjennomførte eierskifte hos Statens vegvesen. Klager kunne derfor også ha tegnet forsikring innenfor fristen. Nemnda kom til at vilkårene for gebyrileggelsen var oppfylt, og at det ikke var grunnlag for å gi dispensasjon. Etter nemndas oppfatning hadde klager en klar oppfordring til å kontakte vegvesenet om eierskiftet tidligere enn han faktisk gjorde. Han ville i så fall ha kunnet tegnet forsikring innen fristen på tre døgn og unngått gebyr.

Saksfremstilling

Ifølge TFFAuto ble salgsmelding vedrørende klagers kjøp av kjøretøy med registreringsnummer (...) oppført med vedtaksdato den 17.3.22. Videre fremgår det av TFFAuto at kjøretøyet var uforsikret frem til forsikring ble tegnet den 22.3.22.

Trafikkforsikringsforeningen ila klager et gebyr for uforsikret kjøretøy den 21.3.22. Gebyret ble ilagt for perioden fra og med 17.3.22 til og med 21.3.22.

Trafikkforsikringsforeningen skrev deretter vurdering i saken den 19.4.22. Klager fikk ikke medhold, og saken ble overført til Finansklagenemnda for ny vurdering.

Klager avviser at det er grunnlag for å ilagge gebyr. Kjøretøyet var ikke i bruk i gebyrperioden. Det stod parkert i klagers garasje fordi han ikke hadde fått papirene i orden for kjøretøyet.

Klager anfører videre at det må gis dispensasjon for det ilagte gebyret. Klager fikk ikke gjennomført eierskifte via internett fordi hans personnummer ikke var aktivert, og han hadde derfor ikke mulighet til å bruke BankID. Klager dro til Statens vegvesen for å ordne med eierskifte, og fikk da beskjed om ikke å bruke kjøretøyet før eierskiftet var i orden. Han fikk også beskjed om at overføringen ville ta to dager, og at grunnet helg var ikke Statens vegvesen sikker på når eierskiftet ville gå igjennom. Klager ringte til Statens vegvesen etter helgen og fikk opplyst at kjøretøyet nå sto i klagers navn.

Klager var ikke klar over at han ville bli oppført som offisiell eier før han mottok en bekreftelse fra Statens vegvesen. Han kunne heller ikke sjekke dette på nett, siden han ikke hadde BankID. Klager viser til at han er ny i Norge og at han ikke forstod prosessen. Dette har skjedd som følge av en misforståelse.

Trafikkforsikringsforeningen opprettholder gebyrileggelsen og anfører at klager ble eier av kjøretøyet den 17.3.22. Det er denne dato som er gjeldende for når klager ble eier og for når forsikringsbehovet oppstår. Vedtaksdatoen inngår i fristberegningen. Det vil si at fristen på tre døgn regnes fra og med den 17.3.22, som var da klager ble eier av kjøretøyet, og til og med 19.3.22. Da klager forsikret kjøretøyet den 22.3.22 var fristen på tre døgn således oversittet, og gebyret ble derfor ilagt. Det at en motorvogn ikke er i bruk fritar ikke eieren fra forsikringsplikten.

Trafikkforsikringsforeningen kan ikke se at brudd på forsikringsplikten må anses som unnskyldelig som følge av forhold utenfor klagers kontroll. Det er uheldig at klager trodde eierskifte ville ta lengre tid, men klager var klar over at han ville bli oppført som eier av kjøretøyet når han gjennomførte eierskifte hos Statens vegvesen. Klager kunne i dette tilfelle tatt kontakt med et forsikringsselskap for å opprette en avtale som ville blitt aktiv når eierskifte ble gjennomført. Flere forsikringsselskaper har åpen kundeservice med lange åpningstider. Flere selskap har også åpent i helgene. Klager kunne derfor tatt kontakt med et forsikringsselskap med åpen kundeservice i helgen for å iverksette forsikring.

Sekretariatets konklusjon: Sekretariatet kom til at gebyret var korrekt ilagt, og at det ikke var grunnlag for å gi dispensasjon for det ilagte gebyret. Sekretariatet la vekt på at klager kunne ha handlet annerledes for å unngå gebyrileggelse og fant derfor ikke at bruddet på forsikringsplikten skyldes forhold utenfor klagers kontroll.

Finansklagenemnda Skades begrunnelse

Når det gjelder spørsmålet om bruk av kjøretøy og forholdet til forsikringsplikten, har dette spørsmålet vært behandlet av nemnda i en rekke avgjørelser. Forsikringsplikten er utelukkende knyttet til registreringsreglene. Det betyr at et kjøretøy som er eller skulle vært registrert, må forsikres selv om det ikke er i bruk. Nemnda nøyter seg med å vise til sekretariatets uttalelse om dette i brev av 13.5.22 til sakens parter, idet nemnda er enig i den begrunnelse som der er gitt for så vidt angår denne anførselen.

Spørsmålet blir da om det kan dispenseres helt eller delvis for det ilagte gebyret.

Trafikkforsikringsforeningen kan etter bilansvarslova § 17 a andre ledd, jf. gebyrforskriften § 9 ettergi gebyret, helt eller delvis. Ettergivelse kan skje dersom unnlåtelsen av å tegne ansvarsforsikring må regnes som "unnskyldelig som følge av forhold utenfor den ansvarliges kontroll", jf. gebyrforskriften § 9. I Prop. 1 LS (2017-2018) side 202 uttalte Finansdepartementet blant annet følgende:

Den forsikringspliktige vil i forhold til gebyret og forsikringsplikten være ansvarlig for alle forhold innenfor sin "kontrollsfære", uavhengig av om vedkommende kan bebreides for disse forholdene. Kontrollerbare er forhold som den ansvarlige har kunnet påvirke. Det samme må gjelde for ny eier som ikke selv har tegnet forsikring ved kjøpet. Departementet legger til grunn at dispensasjonsfullmakten skal praktiseres strengt, og at bevisbyrden for at det foreligger et forhold utenfor den ansvarliges kontroll, må ligge på søkeren.

Som det fremgår av Finansdepartementets uttalelse, er det ikke noe vilkår at klager kan bebreides for at forsikring ikke ble tegnet i tide. Det avgjørende er om det forelå forhold som klageren selv kunne påvirke.

Ved eierskifte gjelder gebyrforskriften § 4 andre ledd som lyder slik:

Ny eier som ikke har tegnet egen forsikring, skal betale gebyr for hvert påbegynte døgn fra og med datoen for vedtak om eierskifte, med mindre ny eier har tegnet forsikring innen tre døgn fra og med vedtaksdatoen.

I høringsnotatet til endring av forskriftens § 4 av 11.6.18 defineres "solgtdato" og "vedtaksdato" slik:

"Solgtdato" er den datoen som er utfylt av partene på papireierskiftemeldingen – hvis partene har skrevet ulik dato benyttes selgers dato, hvis ingen har skrevet dato benyttes dato eierskiftemeldingen ble mottatt hos Statens vegvesen. I selvbetjeningsløsningen "Salgsmelding på nett" benyttes datoen siste selger har godkjent salgsmeldingen. Det vil si at hvis det kun er en eier på selgersiden, så benyttes datoen denne sendte salgsmeldingen.

(...)

Vedtak om eierskifte fattes når informasjonen som fremkommer på en salgsmelding registreres i Autosys motorvognregister. For papirsalgsmeldinger vil vedtaksdato være datoen saksbehandler legger inn salgsmelding med godkjent signatur fra alle parter. For selvbetjeningsløsningen "salgsmelding på nett" vil informasjonen i salgsmeldingen overføres til Autosys motorvognregister når siste part har godkjent eierskiftet. Det vil si at uavhengig av om det er eier eller medier på selger- eller kjøpersiden som er siste person som godkjenner, så vil dette styre vedtaksdato.

Klager har i sin opprinnelige klage opplyst at selvbetjeningsløsningen på nett ikke kunne benyttes, og nemnda legger derfor til grunn at det var en papirsalgsmelding som ble benyttet. Han har videre forklart at han reiste personlig til den lokale trafikkstasjonen. Det er ikke opplyst hvilken ukedag det var, men det må ha vært etter solgtdato som var søndag 13.3. og før vedtaksdato torsdag 17.3., altså mest sannsynlig mandag 14. eller tirsdag 15.3. i år. Han fikk da beskjed om at det ville ta to–tre dager før han kunne få "temporary papers", og at han ikke måtte bruke bilen før disse papirene forelå. På Statens vegvesens hjemmesider fremgår det at midlertidig vognkort utstedes og kan hentes på nett når omregistreringsavgiften og omregistreringen er fullført. Nytt vognkort sendes i posten i løpet av fire til sju dager. Vedtak om eierskifte ble ført inn i Autosys torsdag 17.3. kl. 10.45.

Det fremgår videre av klagen at klager ringte vegvesenet på mandag og fikk vite at bilen nå var registrert på ham. Han har ikke selv angitt hvilken mandag han ringte, men han tegnet forsikring som trådte i kraft tirsdag 22.3. Slik nemnda ser det, må han mest sannsynlig ha ringt vegvesenet mandag 21.3.22.

Etter nemndas oppfatning hadde klager en klar oppfordring til å kontakte vegvesenet om eierskiftet tidligere enn han faktisk gjorde. Med den beskjeden han fikk da han møtte opp personlig burde han, selv om han ikke hadde tilgang på nett, ha sjekket registreringsforholdet ved for eksempel å ringe vegvesenet allerede torsdag 17.3. eller senest fredag 18.3., som begge er vanlige virkedager. Han ville i så fall ha kunnet tegnet forsikring innen fristen på tre døgn fra vedtaksdatoen og unngått gebyr.

Han har også anført at han ikke var klar over at forsikringsselskapene er "åpne" i helgene. Nemnda er usikker på om dette hadde betydning for klager, idet det som tilbys fra forsikringsselskapene i helgene, først og fremst er nettbaserte løsninger som klager, så vidt nemnda forstår, ikke hadde tilgang til. Uansett om det var mulig å tegne forsikring på telefon i løpet av helgen kan ikke dette gi grunnlag for dispensasjon fordi klager på forhånd burde ha undersøkt mulighetene for å tegne forsikring for kjøretøyet med de begrensede tekniske mulighetene han hadde til rådighet.

Nemnda er etter dette kommet til at gebyret er korrekt ilagt, og at det ikke er grunnlag for dispensasjon. Klager plikter da å betale det ilagte gebyret.

Avgjørelsen er enstemmig.

Finansklagenemnda Skades konklusjon

Trafikkforsikringsforeningen gis medhold.

Ved behandlingen deltok Rune Jensen (leder), Trine Vøien (selskapsrepresentant) og Berit Aamodt (forbrukerrepresentant).